

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum IV. Decretalium, per viginti, & unum Titulos distributum, De
Sponsalibus, Et Matrimoniis, eorumque impedimentis, ac dispensationibus,

...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1702

§. 5. An pro solvenda dote maritus teneatur ultra id, quod potest?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73058](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73058)

§. 4.

An mariti hæredes teneantur Uxorem alere tempore non soluta dotis?

1787. Resp. Affirmativè; nam maritus habet hanc obligationem fundatam in dotis acceptione, & retentione; ergo ad idem tenentur ejus hæredes, quamdiu manet fundamentum dictæ obligationis; sic Castropalaus cit. cum communi. §. 2. n. 4. qui tamen duas condiciones requirit: prima est, si velit in eadem domo commorari cum hæredibus; addit Haunoldus tom. 1. tr. 9. n. 426. & ut alii, quibus debentur alimenta, consuetas operas prestare, ut colligitur ex L. Sicut. ff. de operis libertorum; quod tamen intellige, si decenter, & honestè in eorum domo cum illis commorari possit; ne alioquin dispositum in ejus favorem, sit potius detrimentum. 2. Si alium de non habeat; nam si se ipsam alere possit, vel ex fructibus dotis, vel labore statui suo non indecoro, hæredes ad alimenta ejus non teneri, colligitur ex L. si quis à liberis. §. 1. ff. de liberis agnoscendis; quod tamen limitari debet, ut non procedat, si prægnans relicta sit. Nam in hoc casu, quousque foetus nascatur, alenda erit ab hæredibus mariti, licet alimenta haberet ex bonis propriis, etiam dote jam restituta; sic Baldus in L. divorzio. ff. solut. matr. & constat ex L. 1. §. mulier. & L. Curator. ff. de ventre in possess. mittendo.

1788. Not. autem, nos loqui de obligatione hæredum tempore dotis non soluta, quo ejus solutio justè nondam ab eis præstata est. Si enim injustè (nimirum ultra tempus non solvendi concessum) dotem detineant, Uxor negligens actionem, sibi contra illos competentem, sibi nocet. Et ideo etiam Uxor licet pro recuperanda dote sibi retinere domum, & alia mariti bona sibi reperta; quia licet per L. Creditores. C. de Pignoris, Creditori non sit concessum, bona debitoris, eo invito, in pignus occupare; secus tamen est, cum jam possidet absque ulla vi, & fraude.

§. 5.

An pro solvenda dote maritus teneatur ultra id, quod potest?

1789. Resp. si maritus dolo fecit, ut dotem solvere non possit integram, cum debet,

posse illum in solidum conveniri pro dote ne lucrum capiat ex dolo cum aliorum detrimento. L. etiam. 19. §. Licet. ff. solut. matr. sic Rebellus cit. p. 2. lib. 5. de oblig. Just. q. 9. f. 1. n. 11. quod etiam procedit, si dos inæstimata sit, licet ipse egeat. Nam cum in hoc casu mulier ejus dominium habeat ex dict. supra; æquum non est, Uxorem ob hoc, suis bonis propriis spoliari, & ea marito applicari; sic Rebell. cit. l. 5. q. 9. n. 6.

Cæterum regulariter in casu restit. 1790. tuendæ dotis, soluto matrimonio, non tenetur maritus ultra, quam facere potest, cum dos ei tradita, æstimata est æstimatione faciente venditionem, ut habetur expressè L. Maritum, cum seq. ff. solut. matrimonio. Dixi regulariter. Nam in casu dotis etiam æstimatæ, excipitur. i. id, quod diximus de viro, dolo suo, inope, n. prior; deinde, si mulier egeat; quia in necessitate Uxori favendum est; præsertim cum hic agatur de damno ex parte Uxoris vitando, & ex parte mariti solum de captando lucro.

1791. Quæstio est, an privilegium maritis (veris) concessum, ne in dotis repetitione, quæ hæredibus Uxoris defunctæ conceditur, adversus maritum restitutioni dotis obnoxium, teneantur ultra quam possunt, procedat etiam in filiis, vel aliis hæredibus mariti, ut non teneantur in eo eventu ultra quam possunt? Resp. procedere in filiis, si sint ex utroq; etiam si & illi sint hæredes, sed propter conjunctionem, quam habent cum Patre L. Etiam. ff. solut. matr. L. sunt, qui, ad finem. ff. de re judic. Non autem hæredibus extraneis, L. Maritum cum L. seq. ff. eod. ibi: sed hoc hæredi non est præstandum; sic Rebellus p. 2. l. 5. q. 9. n. 27. dixi privilegium maritis veris, ac filiis eorum ex utroq; parente descendentibus concessum, ne, cum Uxoris defunctæ dos repetitur, teneantur ultra, quam possunt, ut excluderem maritos putativos. Nam his non idem datum est; cum nec dotem lucrentur, nec ejus fructus; nec dilatio dotis restituendæ illis permessa sit; ut pluribus ostendit Fachinæus, lib. 10. controvers. c. 30.

1792. Ex hoc not. cum separatur matrimonium, quia nulliter contractum est, dotem integram Uxori restituendam; quia licet

licet *L. Maritum. ff. solut. matr. & L. non tantum. ff. de re judic.* dicatur, quod maritus Uxori restituere non teneatur ultra id, quod potest; procedit tamen de *veris conjugibus, non putativis*; sic Canisus in *c. 1. b. t. n. 2.* quod intellige, si tale matrimonium contractum est per errorem; si enim scienter, dos cadit ad fiscum, nisi excuset minor ætas. *L. qui contra, & Authent. Incestus. C. de incestis nuptiis*: juncta Gloss. *7. Licita.* ut diximus præced. an autem, & qualiter alia bona, soluto matrimonio superstiti restituenda, ex dictis colligi potest.

§. 6.

Apud quem Judicem causam repetendæ dotis Uxor, aut ejus hæredes, agere possint?

1793. Resp. cum causa dotis, soluto matrimonio, restituenda superstiti, per se, ac principaliter agitur, agendam esse apud Judicem secularem, ut colligitur ex toto titulo *de jure dot.* tam in *ff.* quàm *Cod. & maximè ex L. in Contractibus. C. de non numerat. pecun.* ubi solum in defectum Judicis secularis, Ecclesiasticus adiri permittitur in exactiõne dotis. Dixi, per se. Nam, si apud Judicem Ecclesiasticum principaliter agitur causa spiritualis, in quam incidat quæstio super exactiõne dotis, possit tunc etiam indirectè pronuntiare super illa Judicem Ecclesiasticum, constat ex dictis in præmissis qq. & constabit ex n. seq.

1794. Illud hic adhuc dubitatur, an mulier, in judicio seculari, soluto matrimonio, dotem repetens, debeat adire Judicem loci, ubi contractus, seu dotale instrumentum erectum, & perfectum est, vel possit agere apud Judicem domicilii mariti, vel hæredum ejus? Resp. in hoc casu non esse spectandum locum contractus, neque domicilium Uxoris, sed mariti, per expressam *L. Exigere dotem, 65. ff. de Judiciis*, ibi: *exigere dotem, mulier debet ibi, ubi maritus domicilium habuit; non, ubi instrumentum dotale conscriptum est; nec enim id genus contractus est, ut & cum locum spectari oporteat, in quo instrumentum dotis factum est; quam cum, in cujus domicilium, & ipsa mulier per conditionem matrimonii erat reditura.*

Si autem contingat, seculari Judicem esse negligentem; vel apud Judicem Ecclesiasticum principaliter agatur causa matrimonii solvendi, & accessoriè etiam judicetur de causâ dotis, Ecclesiasticus supplere potest, ex *L. 14. ff. & C. de jure dot.* ibi: *quod si in Provinciis, vel non sit alius administrator civilis, vel militaris, vel propter aliquam causam, difficile sit ei, qui memoratam querelam opponit, adire eum, & licentiam ei damus, per virum Reverendissimum Episcopum eandem suam exceptionem creditori manifestare, &c.* Et ex *cap. 3. de donat. inter vir. & uxor.* ibi: *Qua regitur vos, qui de matrimonio principaliter cognovistis, & de dote (quæ est causa incidens) accessoriè cognoscere voluistis, & sententialiter desinire, mandamus, &c.*

Præter hæc not. i. quoties matrimonium ex licita causâ separatur (puta, propter impedimentum canonicum, quod subesse ignorabant contrahentes) dotem omnino restituendam esse, per *c. Mulieres. 1. b. t.* ibi: *Mulieres, cum pro aliqua licita causâ à propriis viris fuerint separatae, totam dotem precipimus sibi reddi.*

Dices: hunc textum duntaxat loqui de casu, quo mulieres à propriis viris separantur ex licita causâ; ergo, ubi propter latens impedimentum, postea compertum, separantur, dos reddenda non est. Gloss. in casu, & Abbas *ibid.* exponunt ly, à propriis Viris, etiam de putativis; sed hanc expositionem, licet in re veram, congruere litteræ, negat Pirhing *de donationibus inter Virum, n. 26.* Verum, cum dos constituatur ad onera matrimonii sustinenda, ubi hoc de se nullum est, licet existimaretur verum ex ignorantia latentis impedimenti, eo soluto nullitatis declaratione, etiam in præsentî casu restituenda est; unde ex materia substracta ly à propriis Viris, rectè exponitur etiam de propriis, ex communi existimatione.

Not. 2. quando mulieri soluto matrimonio dos reddenda est, & vir illi negat reliqua bona, seu lucra, quæ constante matrimonio communiter acquisita sunt utrique conjugi, horum quoque dimidium Uxori apud Judicem à marito exigenti, hujus ministerio adjudicandum esse; sic Urbanus III. in *c. significavit. 2. de donationib. inter Virum*, ibi: *ideoque mandamus,*